

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **BELUK, družstvo**, se sídlem Brněnská 29, Plzeň, zastoupeného Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem Malická 11, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 376/1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2008, č. j. 2008/4638-424, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. 1. 2011, č. j. 10 Ca 183/2008 - 103,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností brojí žalobce (dále též „stěžovatel“) proti v záhlaví označenému usnesení Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žádost o osvobození od soudních poplatků.

Městský soud v Praze v odůvodnění napadeného usnesení uvedl, že stěžovatel v kasační stížnosti proti rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 3. 6. 2010, č. j. 10 Ca 183/2009 - 59, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti nadepsanému rozhodnutí žalovaného, jímž mu byla podle § 140 odst. 4 písm. b) a c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, uložena pokuta 43 000 Kč, požádal o osvobození od soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti. Žádost odůvodnil nepříznivými majetkovými poměry, které mu nedovolují splnit poplatkovou povinnost. Soud proto přípisem ze dne 25. 10. 2010, č. j. 10 Ca 183/2008 - 85 (obsahujícím i tzv. vzor 60 o. s. ř. – viz č.l. 84 soudního spisu) vyzval

stěžovatele, aby doložil příslušnými listinami jím tvrzenou nepříznivou majetkovou situaci, a to ve lhůtě 15-ti dnů ode dne doručení výzvy. Výzva byla zástupci stěžovatele doručena dne 19. 11. 2010. Stěžovatel v reakci na výzvu k doložení majetkových poměrů doručil soudu dne 6. 12. 2010 kopie výpisů z běžného účtu č. 0729988359/0800, z nichž měla vyplývat – dle současně doručeného přípisu „nepříznivá majetková situace, respektive nízká výše zůstatku na účtu“. Stěžovatel předložil celkem tři výpisy z uvedeného účtu a to za měsíc duben, květen a červen 2010. Podle výpisů zůstatek na účtu ke dni 30. 4. 2010 činil 6654 Kč, ke dni 31. 5. 2010 činil 3847 Kč a ke dni 30. 6. 2010 činil 5970 Kč. Žádné další doklady k žádosti o osvobození od soudního poplatku dle soudu nedoručil.

Městský soud v Praze posoudil stěžovatelem předložené dokumenty jako nedostatečné, neboť stav na běžném účtu neprokazuje skutečnou celkovou majetkovou situaci a nadto, jelikož výpisy byly soudu doručeny dne 6. 10. 2010, neprokazují ani aktuální stav majetku stěžovatele v době předložení těchto důkazů.

Stěžovatel svá tvrzení, kterými odůvodňoval nedostatek finančních prostředků pro zaplacení soudního poplatku, přestože byl k tomu vyzván, nedoložil, Městský soud v Praze proto žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků zamítl.

Stěžovatel proti tomuto usnesení podal kasační stížnost z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. v níž uvedl, že dne 17. 12. 2010 zaslal soudu přehled narůstajících obratů k účtu č. X, ze kterého vyplývá, že ke dni 15. 12. 2010 byla na jeho účtu evidována částka 995 Kč. Tímto listinným důkazem, který jednoznačně prokazuje jeho nepříznivou majetkovou situaci, se soud při hodnocení důkazů vůbec nezabýval. Stěžovatel dále tvrdil, že má vůči České spořitelně, a.s. závazek v aktuální výši 834 468,510 Kč. Stěžovatel předložil k prokázání tohoto tvrzení kopii aktuálního stavu úvěru a zároveň i kopii smlouvy o úvěru č. X. Soud však neobjasnil, proč se nezabýval stěžovatelem navrženými důkazy, které měly prokázat jeho majetkovou situaci. Podle stěžovatele má být každé rozhodnutí soudu ucelené i co do jeho odůvodnění. Z podkladů předložených stěžovatelem vyplývá jeho nepříznivá majetková situace, respektive nízká výše zůstatku na účtu. Finanční prostředky na účtu slouží k uhrazení nutných nákladů stěžovatele.

Stěžovatel uvedl, že v případě zaplacení soudního poplatku by došlo k situaci, kdy by banka mohla vůči němu uplatnit nárok na splacení celého úvěru. To by znamenalo pro stěžovatele nenahraditelnou újmu, směřující do sféry jeho podnikání. Z tohoto důvodu požádal stěžovatel rovněž o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Soudní poplatek nebyl uhrazen, Nejvyšší správní soud však připomíná, že dle konstantní judikatury zdejšího soudu není v řízení o kasační stížnosti ve věci zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků nedostatek uhrazení soudního poplatku důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud úvodem připomíná, že ve vztahu k nedostatku prostředků k uhrazení soudního poplatku stěžovatele zatěžuje břemeno tvrzení i důkazní břemeno. Právní úprava institutu individuálního osvobození od soudního poplatku neukládá soudu povinnost, aby sám za účastníka vyhledával další skutečnosti, které mají charakterizovat jeho nedostatek prostředků k uhrazení soudního poplatku. K otázce doložení nedostatku prostředků samotným žadatelem o osvobození od poplatků se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v usnesení ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, (č. 537/2005 Sb. NSS), s tím, že *„povinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje*“.

Stěžovateli byla Městským soudem v Praze stanovena patnáctidenní lhůta k doložení nepříznivé majetkové situace příslušnými listinami a vyplnění prohlášení o majetkových poměrech (vzor č. 60 o. s. ř.) výzvou soudu ze dne 25. 10. 2010, která byla zástupci stěžovatele doručena dne 19. 11. 2010. V souladu s § 40 odst. 1 s. ř. s. tedy lhůta ke splnění uložené povinnosti začala běžet dne 20. 11. 2010, posledním dnem této lhůty bylo pondělí 6. 12. 2010. O prominutí lhůty k provedení úkonu nebo o její prodloužení stěžovatel ve smyslu ustanovení § 40 odst. 5 s. ř. s. nepožádal. Stěžovatel na výzvu ve lhůtě reagoval toliko doručením kopií tří výpisů z účtu, z nichž bylo patrné, že stěžovatel na tomto účtu disponuje částkou 6654 Kč ke dni 30 .4. 2010, částkou 3874 Kč ke dni 31. 5. 2010 a částkou 5970 Kč ke dni 30. 6. 2010. Žádná další informace o majetkových poměrech nebyla soudu ve stanovené lhůtě poskytnuta a Městský soud v Praze za tohoto stavu nepochybil, pokud dospěl k nosnému závěru pro posouzení věci, totiž že předložené dokumenty stěžovatele hodnotil jako nedostatečné, neboť stav na běžném účtu neprokazuje skutečnou celkovou majetkovou situaci stěžovatele.

Zdejší soud uvádí, že osvobození od soudních poplatků záleží na úvaze soudu (srov. zákonnou dikci užitou v § 36 odst. 3 s. ř. s.), přičemž např. tiskopis o prohlášení o majetkových poměrech (vzor č. 60 o. s. ř.) právnické osoby cílí na širší spektrum informací o poměrech stěžovatele, které však zůstaly Městskému soudu v Praze utajeny, ačkoliv to není jediný možný způsob, jak stěžovatel mohl prokázat, že nemá pro vedení řízení dostatečné prostředky.

Rovněž podpůrný argument Městského soudu v Praze o neaktuálnosti sdělení o majetkových poměrech (ve stanovené lhůtě) byl vyřčen správně, byť již uvozující závěr o neprůkaznosti nedostatku prostředků jen pomocí výpisu o stavu běžného účtu byl postačující pro zamítnutí žádosti stěžovatele.

Městský soud v Praze neosvobodil stěžovatele od soudních poplatků proto, že věrohodným a úplným způsobem nedoložil majetkové poměry ve stanovené lhůtě, tyto závěry přezkoumatelným způsobem vyložil, přičemž nebyl povinen se dále vypořádávat se skutečnostmi, na které stěžovatel poukazuje v kasační stížnosti.

Stěžovatel musí toto pro něj nepříznivé rozhodnutí chápat jako procesní sankci reagující na jeho nedostatečné prokázání tvrzených skutečností.

Jakkoliv stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že Městskému soudu v Praze dále doručil přípisem ze dne 17. 12. 2010 informaci o stavu peněžních prostředků na účtu ke dni 15. 12. 2010 a smlouvu o úvěru, stalo se tak po soudem stanovené lhůtě k prokázání nedostatečnosti prostředků pro úhradu soudního poplatku, nadto nelze přehlédnout, že stěžovatel tak učinil pouze ve vztahu k výzvě soudu ze dne 25. 10. 2010, aby do jednoho měsíce po doručení předmětného usnesení soudu doplnil a doložil, že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí v daném případě znamenají pro stěžovatele nenahraditelnou újmu a že se přiznání odkladného účinku (o nějž stěžovatel žádal) nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem. V přípisu, kterým stěžovatel operuje v kasační stížnosti, stěžovatel v reakci na uvedené usnesení dovozoval, že by nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti pro něj znamenalo nenahraditelnou újmu. Na rozdíl od výzvy k prokázání nedostatečnosti prostředků pro účely osvobození od soudního poplatku se zde již stěžovatel navíc rozpomněl, že jako dlužník České spořitelny disponuje částkou 834 468,5 Kč, kterou musí splácet a jako zajišťovací instrument k závazku poskytl bance do zástavy byt.

Jako obiter dictum lze podotknout, že ani tyto skutečnosti by nemohly mít vliv na vyslovené závěry Městského soudu v Praze, naopak nikterak nesvědčí o tom, že by stěžovatel neměl dostatečné prostředky. Navíc stěžovatel jako právnická osoba, družstvo, musí při své produkční činnosti jistě počítat s provozními náklady úředního a případně i soudního charakteru, ostatně v řízení o kasačních stížnostech vystupuje zastoupen advokátem. Stanovený soudní poplatek není v takové výši, aby po jeho porovnání s majetkovými poměry stěžovatele se zřetelem na případné další náklady spojené s předmětným řízením před soudem bylo možno usuzovat na aplikaci § 36 odst. 3 s. ř. s.

O návrhu na odkladný účinek kasační stížnosti vzhledem k rozhodnutí ve věci samé soud pro nadbytečnost nerozhodoval, nadto by neměl z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že se ztotožnil se závěrem Městského soudu v Praze, že stěžovatel dostatečným způsobem neprokázal jím tvrzený nedostatek prostředků pro naplnění podmínek osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedených důvodů neshledal námitky uvedené stěžovatelem v kasační stížnosti důvodnými, napadené usnesení Městského soudu v Praze není zatíženo ani vadami, které by byl povinen Nejvyšší správní soud zjistit z úřední povinnosti. Kasační stížnost byla proto zamítnuta dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. jako nedůvodná.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel ve věci úspěch neměl a žalovanému žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. července 2011

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu